

Hobbymatige of bedrijfsmatige dierenhouderij

Kleinschalige houderij van bijvoorbeeld maar enkele kippen kan eigenlijk nooit als bedrijfsmatig worden aangemerkt.

Wat dierenhouderij is, kan iedere dierenliefhebber wel bedenken. Dat is immers het houden van dieren. In een heleboel internationale en Nederlandse wettelijke regelingen wordt onderscheid gemaakt tussen hobbymatig of bedrijfsmatig actief zijn met dieren.

Tekst en foto's: Franc Beekmans

De meeste dierenhouders hebben wel een gevoel bij het verschil tussen deze twee

Maar dat gevoel onder woorden brengen, is niet eenvoudig. Het wordt nog moeilijker als men weet dat in allerlei wetten en regelingen het begrip 'bedrijfsmatig' op steeds een andere manier wordt bedoeld of uitgelegd. Toch is het voor een dierenliefhebber van belang het verschil te kennen.

Dieren- en vogelhouderij en vergunningen

In een aantal situaties waarin dieren gehouden worden, komt de vraag op of daarvoor een milieuvergunning nodig is. Deze vraag speelt in mogelijke overlast-situaties waarin dieren of (sier-)vogels gehouden worden en geluids- of geuroverlast dreigt. Voor milieuvergunningen is er de Wet milieubeheer. Daarin draait het om het begrip "Inrichting". Dat is "elke door de mens bedrijfsmatige of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was, ondernomen bedrijvigheid die binnen een zekere begrenzing pleegt te worden verricht." Om te bepalen of men een vergunning moet hebben, heeft

de term "bedrijfsmatig" een doorslaggevende rol. Het kan zijn dat het houden van hobbydieren of (sier-)vogels een omvang heeft waardoor deze volgens de Wet milieubeheer bedrijfsmatig is of een bedrijfsmatige omvang heeft. Dan is namelijk sprake van een inrichting volgens deze wet. De inrichtingen voor het kweken, fokken, mesten, houden, verhandelen, verladen of wegen van dieren staan in de bijlage 1, onderdeel c, categorie 8 onder 8.1. bij deze wet. Daarbij geeft het Activiteitenbesluit milieubeheer verduidelijking.

Dat activiteitenbesluit is per 1 januari 2016 aangevuld met paragraaf 3.8.5. Daarin staat dat de Wet Milieubeheer in beginsel van toepassing is in geval van fokken, houden of trainen van meer dan 25 vogels of meer dan 5 zoogdieren. Dan moet voldaan worden aan de ministeriële regeling vanwege het bodemrisico en geurhinder.

Toch kan het zijn dat een inrichting met meer dan 25 vogels of meer dan 5 zoogdieren niet als bedrijfsmatig of daarmee vergelijkbaar, behoeft te worden aangemerkt. Daarvoor

Tegenwoordig kan men zelf op de website van de rijksoverheid snel bepalen of een omgevingsvergunning nodig is voor de bouw van bijvoorbeeld een kippenhok. Soms is dit echter vergunningsvrij. Dat is dan afhankelijk van de grootte van het hok en de oppervlakte die al is bebouwd.

Weliswaar worden in het activiteitenbesluit aantallen vogels genoemd. Een 'inrichting' wordt aangemerkt als ware deze bedrijfsmatig indien deze geurhinder, grondvervuiling, geluidsoverlast of andere nadelige effecten voor de omgeving teweeg brengt.

moet de activiteit en de inrichting beoordeeld worden. Voor die beoordeling wordt verwezen naar een brief van de minister van 1999. Daarin is een opsomming opgenomen van inmiddels oude rechtspraak. Door rechters werden hobbymatige activiteiten met dieren en/of (sier-)vogels soms wel en soms niet aangemerkt als met een omvang alsof deze bedrijfsmatig waren. Daardoor is er geen duidelijk of heel scherp onderscheid te maken. Dat komt omdat het in die rechtspraak om verschillende diersoorten, aantallen en verschillende situaties ging. Toch zijn wel richtlijnen te geven om te bepalen of voor een hobbymatige activiteit met (zoog-) dieren of (sier-)vogels en waarbij gebruik wordt gemaakt van een kippenhok, volière, stal of schuur misschien een milieuvergunning verplicht is:

1. Leidt de hobbymatige activiteit met de dieren of (sier-)vogels tot hinder zoals geur of geluid?
2. Hoeveel dieren of (sier-)vogels worden er gehouden?
3. Hoe groot is de oppervlakte die gebruikt wordt voor de dieren en (sier-)vogels en de totale opzet?
4. Zijn er speciale hokken, rennen, volières en/of andere specifieke huisvesting voor de gehouden dieren?
5. Bevindt de locatie waar de dieren of (sier-)vogels worden gehouden zich binnen de bebouwde kom of in het buitengebied?
6. Bestaat de activiteit al voor langere tijd en is deze ook duurzaam bedoeld?
7. Zijn de eventuele jaarlijkse verkoopopbrengsten hoger dan alle jaarlijkse kosten van de activiteiten?
8. Wordt er met enige regelmaat geadverteerd en/of zijn er andere op verkoop gerichte activiteiten?
9. Voor wie en met welk doel worden de dieren of (sier-)vogels gehouden?

In de gevallen die door de rechters beoordeeld werden of een milieuvergunning vereist was, kwam de

Een toets van hobbymatige activiteiten met huisdieren of kleindieren aan belastingwetten leidt alleen in uitzonderlijke situaties tot belastingheffing.

Bij het transporteren van hobbymatig gehouden dieren moet vanzelfsprekend alle aandacht uitgaan naar het dierenwelzijn. De wet- of regelgeving die voor professionele diertransporten geldt, is niet van toepassing.

beantwoording van een maar meestal meerdere van deze vragen aan de orde.

In het kader van de Meststoffenwet kan het overigens zijn dat een hobbymatige kippenhouder een Uniek Bedrijfsnummer moet aanvragen. Deze verplichting geldt als er meer dan 250 stuks pluimvee gehouden worden. Dan moet de hobbymatige pluimveehouder ook tenminste 250 pluimveerechten aankopen. De kans is groot dat in zo'n geval ook een milieuvergunning verplicht wordt gesteld.

Dierenhouderij en belastingheffing

Er zijn dierenliefhebbers die vrezen dat zij met belastingheffing te maken krijgen zodra zij dieren gaan verkopen. Er wordt vanuit gegaan dat de Belastingdienst daarvoor onder andere de website Marktplaats in de gaten houdt. Belastingwetten kunnen op onze liefhebberij van toepassing zijn als wordt deelgenomen aan het economisch verkeer en in concurrentie wordt getreden.

Van verkoopactiviteiten van zelf gefokte dieren of vogels door liefhebbers, moet overigens eerst worden vastgesteld of die als economisch kunnen worden aangemerkt. Daarvoor is relevant dat deze activiteiten worden verricht in het economisch verkeer. Er moet ook een rechtstreeks verband bestaan tussen de verrichte activiteiten en de daadwerkelijk ontvangen vergoeding. Als de vergoeding hoger is dan de kosten kan sprake zijn van een onderneming voor de omzetbelasting. Met de verkoopactiviteiten treedt de liefhebber in concurrentie met bijvoorbeeld een dierenwinkel. Over de verkoopprijs zou dan omzetbelasting afgedragen moeten worden. Echter in de Wet op de omzetbelasting 1968 is de kleine ondernemersregeling opgenomen. Dat is een vrijstelling voor de omzetbelasting indien men niet meer dan € 20.000,- omzet heeft in dat kalenderjaar. Een dergelijke omzet kom je niet vaak bij liefhebbers tegen.

Voor de inkomstenbelasting worden zwaardere eisen gesteld om als ondernemer aangemerkt te worden. Daarvoor geldt dat sprake moet zijn van een organisatie van kapitaal en arbeid waarmee wordt deelgenomen aan het economisch verkeer om een voordeel te behalen dat objectief gezien ook redelijkerwijs te verwachten is. Van een organisatie van kapitaal en arbeid is al snel sprake als

Bij dergelijke aantallen gaat het om bedrijfsmatig en zijn pluimveerechten en een milieuvergunning uiteraard verplicht.

je een stal of volièrre hebt en je verzorgt dagelijks de dieren. Regelmatig zijn hobbydierenhouders aan deze definitie getoetst door belastingrechters. Meestal was het zo dat er na aftrek van alle kosten, alleen maar verlies te verwachten was. Dan wordt de dierenliefhebberij voor de inkomstenbelasting niet als bedrijfsmatig aangemerkt maar als hobbymatig. Dan zijn een inschrijving bij de Kamer van Koophandel, een uniek bedrijfsnummer (UBN), veel verkochte dieren of advertenties niet van belang. Bij een voortdurende verliessituatie waarbij objectief gezien nooit winst te verwachten is, is men voor de inkomstenbelasting geen ondernemer. Verkoopopbrengsten zijn dan vrij van inkomstenbelasting.

Dierhouderij en het Besluit houders van dieren en de Transportverordening

In Kleindier Magazine van februari 2020 is al ruim aandacht gegeven aan het Besluit houders van dieren. Als de hobbymatige activiteiten een overwegend commercieel karakter hebben, kunnen deze als bedrijfsmatig worden aangemerkt. In geval de dieren- of vogelliefhebber dan niet het tegendeel kan aantonen, is in het kader van dit besluit een bewijs van vakbekwaamheid verplicht.

Van bedrijfsmatigheid is sprake als de dierenliefhebber of vogelhouder met de hobby regelmatig winst maakt. Daarvoor moeten de opbrengsten dan wel hoger zijn dan alle kosten. Dit komt voor bij liefhebbers met activiteiten waarvan de omvang ver boven een gemiddelde kleindieren en/of vogelliefhebberij uitsteken. Dit zijn vaak liefhebbers met veel hokken en/of volièrres waarin ze veel of kostbare dieren houden. Hun houderij is erop gericht om veel nakomelingen te fokken. Een belangrijk deel daarvan wordt buiten de kring van familie en vrienden verkocht. Ook kleinschalige hobbymatige activiteiten die leiden tot een financieel voordeel door de verkoop van kostbare vogels of veel dieren buiten de kring van familie en vrienden, kunnen dus als bedrijfsmatig worden aangemerkt. Daarvoor wordt gekeken naar de regelmaat en omvang van de verkoopactiviteiten en het resultaat. Dan is een bewijs van vakbekwaamheid verplicht.

De Transportverordening zou in beginsel eveneens voor hobbydierhouders gelden volgens de brief van Minister van Landbouw, Natuur en Voedselveiligheid van 14 oktober 2010. Als reden stelde de minister dat er geen onderscheidend criterium te bedenken is op grond waarvan een handhaafbaar onderscheid te maken is tussen transporten met een hobbymatig en een bedrijfsmatig karakter. Daarover is toentertijd overleg geweest met onder andere KLN en Aviornis. Deze conclusie van de minister van LNV is pertinent onjuist. In de verordening staat namelijk in artikel 1 lid 5 uitdrukkelijk: **“Deze verordening is niet van toepassing op het vervoer van dieren dat geen verband houdt met een economische bedrijvigheid, en ook niet op het rechtstreekse vervoer van dieren van of naar diergeneeskundige praktijken en klinieken dat door de dierenarts is voorgeschreven.”** Het vervoer van hobbymatig gehouden dieren houdt geen verband met een economische bedrijvigheid. De uitleg door de minister van LNV van de term “verband met een economische bedrijvigheid” gaat veel te ver door de transportverordening op het transport van hobbymatig gehouden dieren van toepassing te verklaren. Het hobbymatig houden van dieren is geen economische bedrijvigheid zoals dit door de Raad van de Europese Gemeenschappen bedoeld is (o.a. **Zesde Richtlijn 77/388/EEG van de Raad van 17 mei 1977**).

Zolang hobbymatige dieren- en vogelhouderij maar geen winstgevende economische activiteit is

Hiervoor zijn zes wettelijke regelingen aan de orde gekomen waarmee hobbydierhouders te maken kunnen hebben. De uitleg en toepassing van deze wettelijke regelingen is soms op belangrijke detailpunten verschillend. Dit moet je als liefhebber in de gaten houden. Wel geldt bijna voor alle regelingen dat hobbymatigheid bescheiden van omvang moet blijven en niet bedoeld mag zijn om voortdurend of ween grote winst te maken. Als dierenliefhebbers dat uitgangspunt als vuistregel gebruiken en geen overlast veroorzaken, hebben zij nog lang plezier van hun dierenliefhebberij zonder vergunningen, vakbekwaamheidsbewijs of andere verplichtingen. ●

SOMS OP
BELANGRIJKE
DETAILPUNTEN
VERSCHILLEND